

SZEMBENÉZNI A KIHÍVÁSSAL

A LISSZABONI NÖVEKEDÉSI ÉS FOGLALKOZTATÁSI STRATÉGIA

A WIM KOK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ MAGAS SZINTŰ MUNKABIZOTTSÁG JELENTÉSE

2004. NOVEMBER

Előzmény: lisszaboni stratégia

- 2000 márciusában az európai vezető politikusok azt a célt tűzték ki, hogy 2010-re az EU-t
 - „a világ legversenyképesebb és
 - legdinamikusabb
 - tudásalapú gazdaságává kell tenni, mely
 - több és jobb munkahely teremtésével és
 - nagyobb szociális kohézióval, valamint
 - a környezet tiszteletben tartása mellettképesé válik a növekedés fenntartására”.

Ipar vagy szolgáltatás?

- Az elmúlt években az elemzők rájöttek, hogy az ipari termelést Európa nem engedheti ki a kezéből, mert –többek között– a magas tudástartalmú szolgáltatások piaca ehhez kötődik
- A Wim Kok jelentés hangsúlyozza, hogy helyre kell állítani az egyensúlyt

Problémák 1

- Gyengeségek a szolgáltatási szektorban megvalósított munkahelyteremtés terén
- Lényegbevágó regionális egyenlőtlenségek létezése
- Tartós munkanélküliség magas aránya
- A munkaerő kínálat és kereslet közötti eltérések, amelyek korlátozzák a gazdasági fejlődést
- Nők foglalkoztatásának alacsony szintje
- Kedvezőtlen demográfiai tendenciák, előregedő népesség

Problémák 2

- Ipari tevékenység beszűkülése
- Olcsóbban termelő versenytársak megerősödése
- Nagy európai vállalatok elvándorlása
- Elmaradás a K+F ráfordítások területén
- Alacsonyabb szintű ITC használat

Lisszaboni célok-megoldások

- A kutatás-fejlesztést, szellemi tőke-termelést tekinti a gazdasági pozíció megváltoztatása eszközeinek
 - Magán és állami ráfordítások növelésével
 - Egységes piac létrehozásával
 - Védett (nemzeti) szektorok megnyitásával
 - Üzleti légkör javításával
 - képzettségi és szakmai színvonal emelésével
 - Munkaerőpiac rugalmasságának emelésével
 - A jóléti államok ne akadályozzák a foglalkoztatottság emelését és a termelékenység növelését
 - AZ ITC - fejlesztésével

Válasz az USA és távol-kelet kihívásaira 2000-ben

- A Lisszaboni stratégia hitet tesz a jóléti állam mellett:
- Nem kíván részt venni a reálkeresetek és a bérjellegű kiadások csökkentésének versenyében
- Fenntartja a szociális kohézió eszméjét
- Hiszi, hogy a magasabb hozzáadott értékű termeléssel fenntarthatja
 - a munkahelyeket
 - A szociális rendszert és a környezet tudatosságot
-

A fejlesztés-beavatkozás területei (Lisszabon 2000)

- Belső piac
- Információs társadalom
- Kutatás
- Oktatás
- Gazdaság strukturális reformja
- Stabil valuta
- Növekedést serkentő makró politikák
 - Fenntartható államháztartás (munkahelyteremtés
 - ☛ alacsonyabb munkanélküliség-költségek,
 - ☛ magasabb tb. - bevételek

A lisszaboni stratégia

1. Válasz a technológiai kihívásokra: ITC , a munkavégzés minőségi és mennyiségi megújítása ➔ e-Europa
2. Tudásalapú társadalom fejlesztése : a magasintű oktatás szükséges , oktatás és kutatás közelítése, 2010-re a munkahelyek fele legyen informatizálva
3. Versenyképesség fejlesztése
4. Makró gazdasági politikák koordinálása, és közös pénzügyi politika
5. Az Európai szociális modell megújítása és megerősítése

1. Válasz a technológiai kihívásokra:

Úgy értelmezik, hogy

- az ITC fejlesztés alapja lehet a munkahelyteremtésnek, amellyel
- A munkahelyek minősége és ,mennyisége megújítható-növelhető
- az ITC fejlesztés révén a társadalmi-szociális különbségek csökkenthetők: egyenlő elérhetőség (e-Europa)
- A termelő és szolgáltató technológiák informatizálódása révén a tech. fejlődés élére lehet kerülni
-

2. Tudásalapú társadalom fejlesztése

Értelmezés: a munkanélküliség és a képzettség szintje / tartalma fordított arányban áll

- Emelni szükséges a képzettségi szintet
- A képzést és kutatást –Európai szinten – jobban kell koordinálni. Ehhez nemzeti és nemzetközi kutatási hálózatokat szükséges létrehozni
- ITC tovább fejlesztés szükséges, annak érdekében, hogy 2010-re a munkahelyek fele közvetve vagy közvetlenül kapcsolódjon az információtechnológiához, mint pl. a mobil telefoniával történt.

3. Versenyképesség fejlesztése (1)

A versenyképesség növelésének eszközei

- Kutatási feltételek fejlesztése
- Ösztönző vállalkozói környezet létrehozása
- Vállalkozások alapításának egyszerűsítése
- A vállalkozók adminisztratív terheinek csökkentése
- „Development of real spirit of entrepreneurship”
- A monopolhelyzetben lévő szektorok(gáz, villany, posta-, szállítás) liberalizálása
- A belső piac felszabadítása

4.

monetáris unió és a makroszintű gazdaságpolitika koordinációja

- Az egységes pénz integrálja(!) (stabilizálja) a pénzpiacokat
- A kockázati tőke működése javítsa a KKV-k fejlődési esélyeit

5. Az európai szociális modell reformja és megerősítése

- A tudásalapú társadalom ki(át) alakításához biztosítani szükséges a forrásokat
- több munkahellyel szükséges erősíteni a társadalmi integrációt
- Le kell győzni
 - A kirekesztést, a rasszizmust és az idegengyűlöletet
- Támogatni szükséges az egyenlő esélyeket: a nők és férfiak valamint a sérült emberek között

A megvalósítás eszköze

- „Közösségi módszer”
- „nyílt koordinációs mechanizmus”
- Önkéntes együttműködés
- Legjobb gyakorlatok átvétele

Az EB: koordinál,(!) Biztosítja a piac

- egységességét,
- A verseny szabályokat

Változások 2000-után(1)

- Kipukkant az informatikai buborék
- Leáldozott a kreatív könyvelésnek
- USA: gazdasági pangás 2003-ig
- Kiderült, hogy a K+F kiadások növelése nem megy könnyen
- Szeptember 11
- Doha: világkereskedelemben erősödtek a kétoldalú kapcsolatok a multilaterális kapcsolatok helyett
- Olajárak emelkedése
- Fogasztók növekedésbe vetett bizalmának csökkenése
-

Változások 2000-után(2)

- Európa lemaradt a K+F/GDP versenyben: 2 kontra 3%
- Lemaradt a magántőke mozgósítása a K+F ráfordítások terén (USA)
- Veszteségeket szenvedett el a globalizáció következtében: USA távol kelet (gépipar, textilipar, ruha-cipőipar)
- Veszélybe került a szociális-modell
- Számos tagállam különösen gyenge teljesítménye: NémetO. Olaszország O.
- Növekvő államadósság számos tagállamban
- Euró gyengülése/& és jen/

Korlátozott eredmények

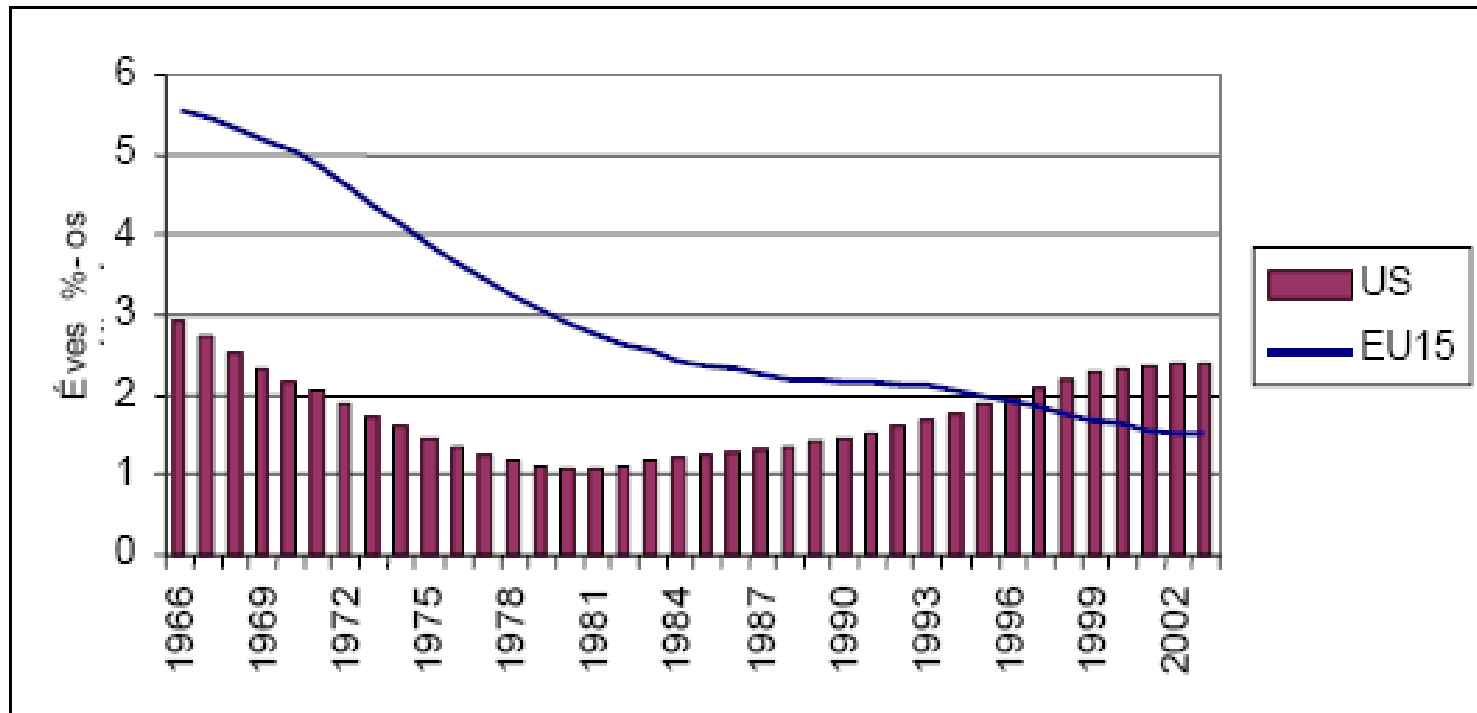
- Munkaerő felxibilizálása: (flexicurity)
- Foglalkoztatási ráta javult(62, 5 – 64,3)(2000-2003 között)
- Bővülő ITC használat

Időközi helyzetértékelés (1)

- A 2010-es céldátum fenntartását javasolja
- Nem tarja elhibázottnak az eredeti célokat
- A lisszaboni célok a struktúraváltást, az új pozíció megszerzését célozzák
- A kínai gazdaság nemcsak versenytárs, hanem egy hatalmas piac is.
- A verseny növekszik a magas bérhányadú termékeknél
- Kína nemcsak gyenge minőségű árút állít elő
- India- a szolgáltatások terén vált versenytárssá

Időközi helyzetértékelés (2)

2. ábra: Az egy órára számolt munkatermelékenység növekedése (mozgó átlag)

Forrás : EU Bizottság, AMECO adatbázis

Időközi helyzetértékelés (2) :munka intenzitás

- EU lemaradt USA mögött: részben az alacsonyabb beruházási ráta részben az élőmunka hatékonyság miatt
- EU : egy főre eső ledolgozott munkaórák száma lényegesen alacsonyabb
- Az új munkahelyek többsége : alacsony termelékenységű munkahelyek
-

Időközi helyzetértékelés (3) összefüggések, magyarázatok a lemaradás okaira

- Európa (hagyományos) ipari szerkezete: alacsony vagy közepes technológiai színvonal
- Elégtelen befektetés: K+F-be , és oktatásba
- A kutatási eredmények lassan, nem kellő mértékben válnak piaci terméké, vagy termelési folyamatokká
- ITC gyártó iparágai termelékenységé gyengébb, mint az USA irodai felszerelések, félvezetők terén
- ITC felhasználó szolgáltatásokban (kereskedelem, pénzügy) az ITC megoldások elterjedése –összehasonlításban- 50%-os lemaradást okoz a termelékenységben

A verseny tétje

- A szociális állam európai modelljének fenntarthatósága azaz:
- A munkanélküliség, betegség, öregség kockázatának átvállalása
- A magas szintű oktatás elérhetőségének biztosítása

„egy olyan világban, ahol az alacsony költséggel, magas hatékonysággal termelők megkérdőjelezik a régi rendet”. Ha Európa nem tud alkalmazkodni, akkor nem lehet megvédeni ...”

Régi új célok latolgatása

- Európának ki kell fejlesztenie saját „ kiválóság” , a komparatív előnyök alapján, de e területen az USA versenyével kell szembenéznie mert az USA Erősebb
- az IT vállalatok (első 300: 75%-a)
- A vállalatok (első 300: 46%-a)
- Jobb a csúcstechnológiát alkalmazó vállalatok terén

Válasz: a tudásalapú gazdaság és –termelés fejlesztése

Eredeti viták : alapkérdések

Hol legyen a beavatkozás hangsúlya?

- Szociális és kohéziós problémák megoldása:
 - Munkahelyteremtés
 - Környezeti állapotok fejlesztése
 - Hátrányos helyzetű rétegek „kezelése”
- Strukturális reformok, amely automatikusan:
 - Munkahelyteremtéssel jár
 - Nem szükséges túlzottan védeni a munkavállalói pozíciókat
- **EREDMÉNY:** középutas megoldások

A cselekvés : viták

- A tagállami politikák összehangolására:
koordinációs mechanizmusok
Avagy
- közös EU jogalkotás

Új elhatározás

- Kedvezőtlen külső gazdasági események
- Népeség alacsony növekedése.
Előregedése
- a tagállamok
 - lassan vezették be az intézkedéseket
 - Hiányos koordináció (tagállamok között)
 - Prioritások ütközése

Régi-új célok: Új kezdet

- Olyan gazdasági struktúra kialakítása, amely lehetővé teszi a vezető pozíció kivívását a világgazdaságban
- „Növekedés és foglalkoztatás bővítése”
- Vonzóbbá tenni Európát: a befektetések és a munkavégzés szempontjából
- A tudás és innováció legyen a növekedés mozgatórugója
- Az üzleti vállalkozások számára kedvezőbb feltételeket kell teremteni: megfelelő szakpolitikák